

Lægstu deyðstøl millum pinkubørn í Norðanlondum

I MONGUM AFRIKANSKUM OG ASIATISKUM LONDUM DOYGGJA BORN. AÐRENN TEY ERU ARSGOMUL

Samlæða fólkatalið í heiminum var fyrri stívum ári síðani 3.285 milliónir fólk, skilt av statistisku árbók Sameindu Tjóða, ið nýliga varð almannakunngjörð.

Síðani 1930 er fólkatalið í heiminum vaksið við 1200 milliónum fólkum — ella við eins mongum, sum fólkatalið er í dag í Afrika, Suður- og Norðuramerika og Europa, verður upp lýst í árbókini.

Av hesi árbók við mongum øðrum upplýsingum úr øllum heimsportum fær ein eisini at vita, at lægstu deyðstølina millum born í fyrsta liviárinum hava tey í norðanlondum. Svøríki hevur lægsta talið, har 12,4 promille í 1965, meðan danska talið, ið stavar frá 1964, er 18,7 promille — hægsta talið í norðanlondum.

Beint øðrvisi taka tolini seg út í summum afrikanskum og asiatskum londum, har upp í 20 pst. av smábørnunum doyggja, áðrenn tey eru arsgomul.

Hægst er barnadeyðstalið í afrikanska landinum Gabon, við 229 promille, í Congo (Brazzaville) 180 promille, í Turknum 165 og í India 139 promille.

Gentubørn, ið borin verða í heim í Noreg og Frankríki kunna eftir statistisku árbókini, rokna við at liva í 75 ár — heita er hægsti meðallivaldur í heiminum. Dreingjabørn úr Noreg, Svøríki og Hollandi hava eftir somu árbók bestu líkindi at gerast gomul. Meðallivaldururin fyrri menn úr hesum londum er 71 ár. Fyrri Danmark er meðallivaldururin fyrri kvinnur 74, og fyrri menn 70,3 ár.

Beint mótevís eru tey dæmdu tol fyrri íbúgvarnar í Congo (Brazzaville), Ghana og Guinea. Í hesum londum verða fólk í meðal einans 40 ára gomul.

Við grundarlági í tølum frá teimum londum, har álitið statistisk töl eru frá, er utrokn, at Ungarn hevur lægsta tal á nýføðingum í mun til íbúgvartalið. Talið av nýføðingum var har 13,1 uppá hvørji 1000 fólk. Í norðanlondum var talið 17 fyrri hvørji 1000 íbúgv.

Deyðstølina eru lægst í Íslandi. Í Íslandi doyðu í árinum 1964 bert 6,9 fyrri hvørji 1000 fólk. Í Danmark var talið 9,9.

Tolini fyrri tey afrikansku londini kunna bert verða uppgjørd so dánt. Deyðstølina uppá hvørji 1000 íbúgv eru mett til hesi: 33 á Filabeinsströndini.

32 í Ovara Volta, 16-17 í Pakistan og 13 í India.

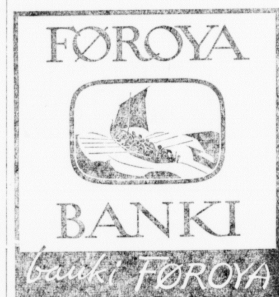
Meðallivaldururin í norðanlondum er annars soleiðis uppgjørdur:

Noreg og Svøríki 71 ár, Danmark 70,3, fyrri dreingir og 74,4 fyrri gentur, Finland 64,9 fyrri dreingir og 71,6 fyrri gentur, Ísland 70,7 fyrri dreingir og 75,0 fyrri gentur.

Í USA kann roknað verða við meðallivaldri fyrri gentur við 73,7 árum, dreingir 66,9 ár. Í Sovjet eru tolini ávikavist 73 og 65.

Livitiðin hjá indiskum dreingir er 41,9 ár, hjá gentu 40,6. Í Cambodía eru tolini ávikavist 44,2 og 43,3. Í Thailandi 48,7 og 51,9.

Fleiri og fleiri fólk giftast. Í 1965 vorðu skrásett 9,2 hjúnarlog uppá hvørjar 1000 íbúgvur í USA, mesta higartil. Í Danmark vaks talið úr 7,8 uppá 8,5 uppá hvørji 1000 í tíðarskeiðinum 1960 til 1965. Eisini í hinum norðanlondum var munandi ókning.

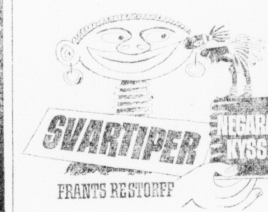

Vaskikona

ynskist einar tvær ferðir um vikuna.

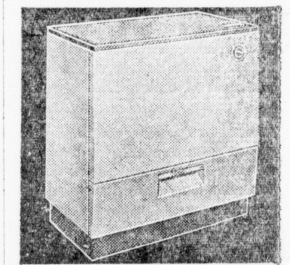
Tlf. 1944.
aftaná kl. 17.

ARBÆIÐSTØL
STØYPIGÐS
TIMBUR
BYGGITILFAR
TELEFON: 3110-5205
TEIGIN: KJALBRO, KLAKKSVÍKAR
TELEFON 28
KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL
P. J. F. KJALBRO

Allir litir eru í
ELABOGANUM
fakliga málningaandlitið
Tórshavn 16
tlf. 2120 Tórshavn

HESS-O-DAN
den
varme-
rigtige
oliekamin

- dejlig nem varme
- god økonomi
- indbygget tank...

Pf. Valdemar Lützen
Tórshavn — tlf. 1020

Max Catto:

FEIGDARFUGLAR

(Framhald)

Eg var sum kona Lots, eg vendi mær á — og sí!

Øll tann fasta grona fjallarókin týndist. Foldin læt seg upp ein metur aftanfyrri meg, alt sum framúr stóð roðaðist burt og ruddi omaneftir í skyggj av røki, og sjukrahúsið sjálvt smokkaði saman sum kortahús. Eg stardi at tí litla fitta hvítmál aða húsinum, ið eg so mong ár í lívi mínum hevði starvast í, og vígt alla mína orku til, í næstu løtu var einki eftir uttan dugir av soraðum brennivíði; har fór helvtin av lívi mínum, hugsaði eg við mær, táð omanlopið tók alt við sær.

Faðir Doonan kom og tók í meg, so eg ikki skuldi liggja eftir, tí hini vóru longu komin fitt á leið.

Tiggju minuttir seinni steðgaðu vit á fyrri at hvíla eitt sindur. Igjøgnum av sveitta og illa skakaði, sótu vit á jaðaranum og hvíldu. Eg varnaðist at Marcel hugdi mest sum líkaskelur upp ímóti tí reðuliga beninum av pimpursteini; kann vera, hann kortini prisaði seg lukkuligan at vera sloppin burtur í náðum.

Ella var tað Guð, ið hevði spart liv okkara?

Frobisher fór burtur øðrumegin og tá ið hann hvarv, sá eg Camille venda hævðinum

tann vegin hann fór, og verða standandi so, eins og hon lurtaði.

Síðan gingu vit so hóvliga — tað ber ikki til at dríva á børn sum á ross. Tey flestu vóru skóleys. Froberisher og Charlie leiddu tey fremstu djórini og Marcel dykti við hondunum á gumparnar á teimum aftaru. Faðir Doonan gekk í miðjuni og bað í heilum óvitarnar ansa eftir ikki at sleppa tognum. Ferðalagið líktist ormi, ið líbar seg frameftir, og av tí at óvitarnir í heilum flentu og gnisauð at onkrum, sást ikki nettupp at vit vóru í størsta vanda. Smábørn gloyma skjótt. Eg var í fylgi við faðir Doonan aftaná fyrirstöðukvinnuna. Tað var so ymist sum lagið var á henni. Hon var av tí fólkaslagnum, ið situr í búðunum á marknaðinum í Paris — bara ein so mikið sum hevur eitt lítið sindur at teim vörum, ter falbjóða, fer ein tilika skort fleingju, at ein minnist aftaru. Um tú skuldi komið fyrri at trakkja hana á tærnar, svaraði hon tær við veð og máladyggj, so tú gjørdist hamskiftur; gjørdi tú teg inn á born hennara, kundi tú vænta tær at verða klóravir og andlitlið.

Hon hevði eyguni eftir Froberisher og Charlie frammanfyrri.

So nærkaði hon seg faðir Doonan og segði spakuliga við hann: »Hasi beistini...«

Men hann vendi sær á og svaraði: »Nei, teir eru eingi beist, nei, nei...«

»Ja, lat okkum so siga greivarnir millum rennurakararnar«, segði hon speik. Saktans eru vit hjálpalets teir fyrri uttan?»

»Vit nýtast teir«, segði faðir Doonan. Og hann segði so hvasliga, at hon ikki skuldi tala aftur í móti: »Verið ikki bangin fyrri teimum. Vit eru í góðum hondum.«

»Hóast eg havi vírding fyrri tygum faðir, so noyðist eg at læa at tygum.«

»Ger so«, segði hann og ypti okst. »Men eg vóni at vera hann ið ler til endan.«

»Álvára, hava tygum áliti á teimum?«

»Sjálvandig.«

»So so, á monnum ið ikki leggja smittin í smábørn?«

»Ja, men tað gera teir«, teskaði presturin. »Teir vilja bert ikki vísa tað, tí tað liggur so djúpt undir rustunum av spiltu lívi teirra«. Hann helt fast í armin á henni fyrri at vara hana at siga meira — menninir frammanfyrri lurtadu eftir, og Harry Froberisher rendi øgilig eygu eftir fyrirstöðukvinnuni.

»Gev tol, sýn teimum kærleika og teir skulu nokk vísa mis-kunn.«

Fyrirstöðukvinnan skelti: »Ikki man tað fara at vera.«

»Eg skal hava tol, segði faðir Doonan.

»Tygum eru triggin«, segði fyrirstöðukvinnan og hugdi ílsint at honum.

»Faðir Doonan fór nú at reitast. »Ja«, segði hann. »Eg eri triggin. Og tig so. Hasi menninir eru brøður mínir — so val kunnu vit geva okkum upp í hendur teirra.«

Harðmælt svaraði fyrirstöðukvinnan: »Eg skal ið hvussu er ikki leggja lív mitt í hendur teirra«. Hon var so ill — hon næstan kókaði yvir. Hart og snjallt helt hon fram: »Hygg bert at teimum. Tilik besett drykkjumenni...«

Og hesu ferð vendi Charlie sær við. Illur, Hann rendi fyrirstöðukvinnuni hvasst eygnabrá. Vóru vit í hjálpaloyti uttan hesar menn, var tað einki skil á, at hon skuldi fara so við teimum. Eg gekk og ynskti eftir at hon skuldi hildið munn. Hon bleiv við at júka, intil faðir Doonan kvetti hana av og trýsti so fast í arm hennara, at hon fekk illt. »Nú skal eg siga tær eitt« segði hann lágmeitlur, »fólk eru til, sum ikki reðast tað harðastu orrustu, men kortini reðast eina tvístertu; ein kann meinskast við, at so er, men tað er so. Hugsu vinarlígar um teir. Eg hugsu tað man fara at loysa seg.«

»Ja, lonin verður eitt spark í búkina«, segði fyrirstöðukvinnan. »Teir enda við at drepa okkum soyandi.«

Vilja tygum gera mær ein beina? segði faðir Doonan illa við. »Haldi nú munna.«

»Var einki fragari fólk at faa enn hetta...?« helt hon fram, men nú var faðir Doonan so illur sum eg ongantíð hevði seð hann fyrr og segði: »Hetta vóru teir bestu. Og teir beinasamast!«

»Tygum hava sanniliga fingið fatur á tí versta útskoti ið var«, svaraði hon beiskliga og legði aftur: »Tað vónaligasta av øllum livandi verum. Tað, ið sópa verður upp av vertshusgolvunum.«

Nú risnaði prestur so at hon sjálf sá, at hon hevði gjørt ov-mikið av. Hann snerkti við, og í sama viðfangi vendi Froberisher sær á og stardi uppá hana, so illur, at tað var hettislígt. Eisini Marcel glóddi at henni við lúnski og frekleika, og hann tiggjaði sær so ólíkliga sum bert parisarar duga út í esur. Nu var eg um at halda við fyrirstöðukvinnuni.

Og nú fyrstani dugdi eg at siggja, hvussu logið hetta fylgi átti at vera. Reð av pjátrandi óvitum, ið krokti seg í línunum millum málkjörni, banandi sær veg við strev og stríð eftir riðandi ráð fram við tí botnleysa brennandi heljardýpi. Eg noyðist næstan at gnigja mær um eyguni at trúgva, at hetta var sannleiki.

(Framhald)